

עין משפט
נר מצוה

מג: ר"ן

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

רש"י

מסורת הש"ס

כל הנודר אין דעמו על מה שהפקיר. אין הכי נמי דמאי הדך ניה דליהו הוה ואי הוה אסר ליה לאומו דבר שהפקיר צפירות חייל נדרו אלא הכא היינו טעמא משום דכל האוסר נכסיי סמס אין דעמו על מה שהפקיר: הכי גרמינן מסיב רבא מקלפן לראשון וכוון לשני שני וזה להשפיע נראשון. וברייתא היא

נחוספתא דבבא בתרא ד' והכי פירושו מוסיף לו שני עבדים ונתן מקלפת נכסיו לראשון ואח"כ נתן לו שני עבדים ונתן מקלפת קנה ראשון דלמא נבטיה שייך וכוון שעלמו לא קנה נכסים נמי לא קנה עבדא דקני נכסי הוה אלא שני וזה שעלמו ונכסיו וזה נמי להשתעבד נראשון לגביה ליכא שוירא. ואי אמרת דלון דעמו על מה שהפקיר הי"ג אין דעמו על מה שנתן כבד: אלא אמר רבא טעמא דר' יוסי משום מפנה רבא טורון אמר. ומדינא דלא חפילו לר' יוסי שרי דמני אפקיה נפקא

ליה מרשותיה אלא דכיון דלאן סהדי דלא אפקיה אלא כדי שזכה מודר אי שרינן ליה אחי למישרי אפי' היכא דלמיר צפירות וכמעשה דבית חורון דמתן כפרקין דלקמן [מ.]. ואינן לפניך אלא כדי שזכה אמר ויכל עמנו ומש"כ דוקא בנדרו קודם להפקיר אסור לזכא לבגוד אבל הפקיר קודם לזכא שרי: הניא המפקיר אס דעמו כל ג' ימים יכול לחזור בו. ראייה שמועה זו שלא נבדקה יפה בדברי הראשונים וז"ל לפי עניות דעתו. וכן נראה לי בפירושה כל שלשה ימים יכול לחזור בו מנאן ואילך אין יכול לחזור בו מדאק מפליג בסיפא דאם אמר מהא שדה זו מופקרת ליום אחד וכו' בין וזה ללא וזה דקמני שעד שלא וזה יכול לחזור בו ומשום אין יכול לחזור בו וצרישא לא מפליג בכהי אלא מולא חורה בקודם ג' ולאחר ג' ש"מ הכי קמי כל ג' ימים יכול לחזור בו מהפקירו וחפילו וזה אחר קודם חזרתו לא קנה ומפרש טעמא לקמן [מ.]. דמפקירין והדרין כהון דמשום דהפקיר פטור מן המעשר הוה הרמאין מפקירין שדומיהן כדי להפטר והיה דעתן כשעת הפקירן שיחזרו בהן ויזכו בהן ונמלא שלא היה הפקירן אלא להערמה בלבד ולפיכך הורכבו לומר שאם זכו בהם לא יהו כרוכים מן ההפקיר והורכבו גם כן לומר שאפילו זכרם בו אחר לא יקנה והיא מפקיר יכול לחזור בו חוץ ג' ואע"ג דלגבי אחר ליכא למיחש לרמאין אפי' אי לא הא לא קיימא הא שאם יראה הרמאין כשזכיה בו ואחר קנה לא ישמעו לדברי חכמים שהם לא יקנו דלימאן כי היכי דאחר זכי מהפקירא אף נמי מהפקירא ויזכו ועוד שכוון שהגוי הרמאין ברמאותו זה כל ג' ימים אינו מתבדר שיהא הפקיר לזכא למיחש לרמאין וזה כל ג' ימים אינו מפקיר לחזור בו שעדיין לא נגמר הפקיר לזכא ואילך אין יכול לחזור בו ואפילו לא זכה בו אדם לא חזרו לחזור בו משום דלאחר שזכה בו ליכא למיחש לרמאין שכל

אבל אם היה הפקירו קודם לנדרו מותר. דמסתמא כי מדיר איניש על מה דלית ליה צדשויה הוה דלדריה ולא על מה שכבר הפקיר וצדויה מותר. ואי אמרת טעמא דרבי יוסי משום דלא היה הפקיר עד דאחיא לרשות וזכה מה לי נדרו קודם כו' הא כי נדר האכי לא זכה

ציה שום אדם ואחיא מותר: היינו טעמא דשרי דכל המדיר אין דעמו על מה שהפקיר. אלא על מה שעדיין צדשויה וצדויה מותר: מסיב רבא כו' מקלפן לראשון וכוון לשני. שכ"מ שכנס מקלפת נכסיו לאחד והשאר כוון כנס לשני: ראשון קנה שני לא קנה. ואם עמד חזר בשני ואינו חוזר בראשון לפי שכנסתו בראשון שייך לעלמו מה שנתן אחר כך לשני ומן השני חזר דלא שייך כלום ומש"כ לא קנה. ואי אמרת לא הוה מתנה עד דמטי ליד מקלפן אחיא קנה לראשון טפי משני כי כיון דלא אחי לדייה

לא הוה שלו וכי היכי דשל שני הוה שויר לראשון איכא למימר נמי דשל ראשון הוה שויר לשני והואיל וצדויה של נטון הן אחי כל זמן דלא אחי לדייה דהאי אלא מדקנה ראשון ש"מ לימא ליה דר' יוחנן דלמיר לא מיקבל עד דאחיא לדייה: אלא אמר רבא. לעולם כנסת רבי יוסי דמן המורה הוה (ב) ממנה לאלמלא אע"ג דלא אחי לרשות וזכה והואיל ומשעה שהפקירו הוה הפקיר ומאי טעמא דר' יוסי דלמיר הכא בנמתינן: היינו טעמא דרבי יוסי. דלא אמר לדייה הפקיר: משום מפנה ביום חורון. דחנתן כפרקין לקמן (דף מ.ח). דמוכחא מילתא דלא נתנה לחזרו אלא כשכיל שיצא אביו ויחבל והכא נמי אי אמרינן הוה הפקיר כיון דלון שם אחר מיחוי דבשכיל מודר ממש הפקיר והיינו דומיא דבית חורון הלכך (ו) אוקמינן אדרבנן דלא הוה הפקיר עד דאחיא לרשות וזכה. ואי דמפרשי אלא אמר רבא לעולם לר' יוסי מדאורייתא לא הוה הפקיר עד דאחיא לרשות וזכה ולא דמי למתנה ומדריבן הוה דהוה הפקיר אע"ג דלא אחי לרשות וזכה לקמן כדי שלא משתכח חורת הפקיר והכא בנמתינן כו': המפקיר אס שדור כל ג' ימים הראשונים יכול לחזור בו. בין אמר אין לרזני שיהא הפקיר דחור בו ובין וזה בו איכא בתוך ג' ימים ושם הפקיר לא חייל ציה ולא פקע ליה מיד מטרע דהפקיר פטור מן המעשר כדאקמינן (שם דף מ.ח). ונשמר מעט להפקיר: מנאן ואילך אינו יכול לחזור בו. ופטור מן המעשר כל מאן דזכי ביה: אמר

דלא מדעמיהו מפקירי אלא להערמה בלבד ולא הוה הפקיר ולפיכך דלא חזרו לחזור בו משום דלאחר שזכה בו ליכא למיחש לרמאין שכל שנעשה הפקיר ברמאות אין הצעלים מאחרין לזכות בו יותר מג': ואי חשבינן ליה כמקל דמתיקרא כשנתן לראשון לא היה דעמו ליתן לשני דאי חשבינן ליה כמקל שמתיקרא הוה דרעמו ליתן לנשיתין אף קנה נמי לא קנה דהא אמר' בפרק מי שמת שביב מרע שכתב לו נכסיו לחזרין ודיון אס כמקלפת מה קני טולס עמד חזר כטולס אס כמקלפת מה קני כולס עמד אינו חזר אלא בחזרין ומדעבינן ליה כמקלפת אס כן טולס לשני דקלפת קאי נס חתקת שנתן לראשון כי היה בדעמו לחזור בו מתנתן הראשון אס היה יכול ומתיקרא כשאר מקלפת לראשון לא היה בדעמו לחזור בו מן הראשון וליתן כול לשני דאי וכוון לשני דקלפת היינו מה ששייר מנכסיו שלא נתנם לראשון ואחיא קנה אס עמד הרי חילק כל נכסיו והוה מתנה ש"מ כטולס אלא ודאי כשנתן לשני דעמו על מה שנתן לראשון הי"ג דעמו על מה שהפקיר י"ג נטרסין ומקלפת לראשון וכוון לשני וזה שני להשתעבד בראשון וברייתא היא שזיה כשופסא כהכותב נכסיו לשני עבדיו בשני שטרות וכתב לראשון מקלפת נכסיו ולשני כתב כל נכסיו לראשון לא ילא לזכות כיון דשירי ושני ילא לזכות וקנה כל הנכסים והראשון כוללם אלא דעמו על מה שנתן כבד לראשון נתן הכול לשני דל"ב גם לשני הוה מתנה כמקלפת ולא קנה: שבוש בטרתי בית חורון. לקמן בפרק השותפין ואסורים משום שלא היתה מתנה נמורה הי"ג אינו נראה הפקיר נמורי כי נראה שלא הפקירו אלא כשכיל שזכה בו המודר: ב"ש שישא ימים יב"ד חזור בו. ולומר אינו חזר כי מתנה שהפקירי שוב אין אדם יכול לזכות במשערי וכן אס הוא לקמן שלא לשם זכיה מן הפקיר אלא לשם חזרה אינו במעשר ומיחוי אס וכו' וכן הוא

מקלפת נכסיו לשני עבדיו בשני שטרות וכתב לראשון מקלפת נכסיו ולשני כתב כל נכסיו לראשון לא ילא לזכות כיון דשירי ושני ילא לזכות וקנה כל הנכסים והראשון כוללם אלא דעמו על מה שנתן כבד לראשון נתן הכול לשני דל"ב גם לשני הוה מתנה כמקלפת ולא קנה: שבוש בטרתי בית חורון. לקמן בפרק השותפין ואסורים משום שלא היתה מתנה נמורה הי"ג אינו נראה הפקיר נמורי כי נראה שלא הפקירו אלא כשכיל שזכה בו המודר: ב"ש שישא ימים יב"ד חזור בו. ולומר אינו חזר כי מתנה שהפקירי שוב אין אדם יכול לזכות במשערי וכן אס הוא לקמן שלא לשם זכיה מן הפקיר אלא לשם חזרה אינו במעשר ומיחוי אס וכו' וכן הוא

(א) כ"ב קמח: (ב) כחובות ע"ל. (ג) לקמן מה כ"ב קל"ג. (ד) (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות

(א) חוספתא ממשות (ב) חוספתא ממשות (ג) חוספתא ממשות (ד) חוספתא ממשות (ה) חוספתא ממשות